

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-**13094613**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

**MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ŞENOL SUNAT'IN
TBMM 7/25761 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) tarafından yapılan tespitler ve Çorum ile Yalova Belediyeleri'nin Bakanlığınıza ilettiği yazılar bazı belediyelerin statik proje onay ve yapı denetim süreçlerinde mevzuata aykırılıklar ve usulsüzlükler yaşandığına dair ciddi endişeler oluşturmaktadır.

İMO Bursa Şubesi'nin Yalova ve Çorum Belediyeleri'ndeki mevzuata aykırılıkları bildirdiği, Çorum Belediyesi'nin yapı ruhsatlarında sunulan projelerde değişiklikler ve uygulama projelerinden farklılıklar tespit ettiği ve Yalova Belediyesi'nin mevzuata aykırılıklar nedeniyle Savcılığa suç duyurusunda bulunduğu bilinmektedir.

Ayrıca, Çorum'da Mevzuata aykırı biçimde iskân ruhsatı alan yaklaşık 250 bina bulunduğu, bu konutlarda vatandaşlarımızın ikamet ettiği ve 200 bina inşaatının da devam ettiği iddia edilmektedir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

- 1- Çorum ve Yalova Belediyeleri tarafından tespit edilen bu projeleri onaylayan mekanizmalar ve kişiler kimlerdir, deprem yönetmeliğine açıkça aykırı olan düşük demir donatılı projelerin sorumluluğu kimdedir?
- 2- Tespit edilen eksiklikler ve usulsüzlükler sadece Çorum ve Yalova Belediyeleri'nde mi yaşanmaktadır, yoksa bu durum ülke genelinde yaygın bir sorun mudur? Eğer yaygın bir sorun ise, kamu güvenliğini tehdit eden bu duruma karşı ulusal düzeyde hangi acil önlemler planlanmaktadır?
- 3- TMMOB'un Bakanlığınıza ilettiği bu vahim tablo karşısında Bakanlığınız tarafından başlatılan veya planlanan herhangi bir idari soruşturma bulunmakta mıdır?
- 4- Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini tehdit eden bu skandalın mahiyeti konusunda kamuoyuna ne zaman tatmin edici bir açıklama yapılacaktır?

CEVAPLAR

Çorum Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide;

4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında; yapı denetim kuruluşu adına, proje ve uygulama denetçisi inşaat mühendisleri aracılığıyla statik proje müelliflerince hazırlanan uygulama projelerinin ve hesaplarının uygunluğunun denetiminin yapıldığı,

Söz konusu projelerin denetimlerinde görülen eksikliklerden Çorum ili'nde faaliyet

gösteren yapı denetim kuruluşlarının tamamı ve bu kuruluşlar adına proje denetimini yapan statik proje denetçileri, proje müellifi ile beraber sorumlu durumunda olduğu,

Yapı denetim kuruluşlarında görev yapan denetçi inşaat mühendisleri tarafından uygun görüş verilen, yine aynı kuruluş yetkilisi tarafından tasdik edilerek idareye gönderilen statik projelerin diğer projelere uyumluluğunun görülmesinden sonra ruhsat düzenlendiği,

Bununla birlikte; bugün itibariyle yazılıma ait datalar üzerinden mevzuata aykırı veri girişi yapıldığı tespit edilen projelerin olduğu belirtilmiştir.

Yalova Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide;

Belediyenin İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'ne yapılan inşaat ruhsatı başvurularının, Kanun ve Yönetmelikler çerçevesinde değerlendirildiği,

İnşaat Mühendisleri Odası'nda yapılan görüşmelerde il genelinde bazı proje müelliflerinin statik projelerinde evrakta sahtecilik konulu düzenlemeler yaptığı hususlarında duyum alındığı, Yalova İli İnşaat Mühendisleri Odası İl Temsilciliği Başkanlığı tarafından Belediyece verilen ruhsatlarda bu hususta inceleme yapılması gerektiğinin Belediye'ye iletildiği,

Statik proje tasarımları ve hesapları, ülkemizde genellikle İdeCad ve Sta4Cad programları kullanılarak yapıldığı, bu programların tasarım parametrelerinden sönüm oranı ve eksantriste oranının aksi belirtilmedikçe, %5 olması gerektiğinin 2018 Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'nde (T.B.D.Y. 2018) açıkça belirtildiği, proje müellifi ve yapı denetim denetçisi tarafından taahhüt ile Belediye'ye uygunluğunu belirtilerek sunulan projelerde bahsi geçen oranlarla oynandığının, dijital verilerin kontrol edilmesi ile ortaya çıkarıldığı, dijital verilerin kontrolü hususunda Kanun ve Yönetmeliklerin Belediye'ye yüklenen bir yükümlülük bulunmamasına rağmen bahsi geçen uyarılar ile yapılan detaylı dijital verilerin kontrollerinde 24 adet parselde bulunan inşaatlarda bu hususların tespit edildiği,

Tespit edilen projeler ve ruhsatlara esas inşaatların durdurulduğu, konu ile ilgili olarak 04.12.2024 tarihli ve 190554 sayılı Yalova Belediye Başkanlık Olur'una istinaden bahse konu ruhsatlar ve proje müellifleri hakkında inceleme başlatıldığı, Belediye bünyesinde yapılan incelemelerin devam ettiği,

Bahsi geçen yapıların proje müelliflerinin statik proje çözümlerinin datalarında Yönetmeliğe aykırı olarak parametrelerin değiştirilerek statik projenin hazırlandığı, ancak Belediye'ye sunulan statik projesi eki hesap raporunda bu kabullerin mevzuatın izin verdiği şekliyle işlendiğinin görüldüğü, bu durumun Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'ne uygunsuz yapıların yapılaşmasına sebebiyet verebileceğinden, tespit edilen inşaatlar yapı tatil zaptı düzenlenerek durdurulduğu, tapularına şerh verebileceğinin düşünüldüğü,

Soru önergesine konu durumu oluşturan ilgililer proje müellifleri hakkında Belediye Encümeni tarafından idari para cezası uygulama kararı alınarak, evrakta sahtecilik suçu işlendiği anlaşıldığı için Yalova Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulduğu, tespit edilen yapıların güvenliğinin kontrolü için Üniversiteler'den Yönetmeliğin belirlediği şartlarda performans analizlerinin talep edildiği, performans analizlerinin incelenmesi ve inşaatların kontrollerinin devam ettiği belirtilmiştir.

Öncelikle mevzuata aykırı olarak hazırlanarak ruhsatlandırılan projelere ilişkin sorumluluk

sırasıyla proje müellifi, yapı denetim kuruluşu ve ilgili denetçileri ile ruhsat vermeye yetkili idare yetkililerine aittir.

Bahse konu statik proje müellifleri tarafından hazırlanan bazı projelere ait program veri girişlerinde birtakım değişiklikler yapıldığı hakkındaki Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnşaat Mühendisleri Odası'nın Bakanlığımıza (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) ilettiği yazı Bakanlığımız ile birlikte Valiliklere (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) ve ilgili idarelere iletilmiştir.

Proje müellifleri tarafından hazırlanan ve iskan ruhsatı olarak kullanılan yapılara ait statik projelerin ve taşıyıcı sisteminin Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, TS500 ile ilgili diğer mevzuat ve standartlara uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı yönündeki tespit çalışmaları, gerektiğinde Üniversiteler'den destek alınmak suretiyle ilgili idarelerince gerçekleştirilmektedir.

Konuyla ilgili olarak Bakanlığımızca olaya adı karışan proje müelliflerinin görev aldığı yapılara ilişkin Ulusal Yapı Denetim Sistemi üzerinden işlem yapması engellenmiş olup, ilgili idarelerince bu yapıların Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve ilgili teknik mevzuata uygunluğunun bildirilmesi halinde bu engelleri kaldırılmaktadır.

İlgililerince mevzuata aykırı şekilde hesap programı veri girişleri olduğu tespit edilen işler Valiliğine (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) bildirilmekte olup, Valiliklerince (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) bu yapıların denetim görevini üstlenen yapı denetim kuruluşları hakkında 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde inceleme başlatılmıştır.

Söz konusu incelemeler sonucunda sorumlular hakkında 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi kapsamında idari müeyyide uygulanması ile birlikte aynı Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca suç duyurusunda da bulunulacaktır.

Görevini gereği gibi yerine getirmeyen ilgili idare yetkilileri hakkında da Bakanlığımız tarafından ilgilileri denetlemekle yükümlü birimlere gerekli bildirimlerde bulunmaktadır.